

Ταξίδι στην Άρτα και την Πρέβεζα

Γνωρίστε:

- ✓ Τα μοναδικά ιστορικά μνημεία και περιοχές της ηπειρώτικης γης και των ανεξερευνήτων μονοπατιών του Μύθου και της ιστορίας

Βιώστε:

- ✓ Την ανάγκη να γνωρίσετε σε βάθος τις ιστορικές ρίζες της Ελλάδας αλλά και ολόκληρης της ανθρωπότητας σε περιοχές παρθένες και με άγνωστα και πολύτιμα αξιοθέατα

Μύθος, Ιστορία και Παραδόσεις

Οι αξίες των αιώνων ως πρότυπα για το παρόν και το μέλλον

Ο μύθος σήμερα είναι περισσότερο επίκαιρος παρά ποτέ. Οι διαχρονικές αξίες του μύθου και των παραδόσεων παίζουν πρωτεύοντα ρόλο στην ανάπτυξη της πολιτιστικής και περιβαλλοντικής συνείδησης. Κάθε βουνό και κάθε ποτάμι της Ελλάδας, κάθε περιοχή και πόλη έχει ρίζες στο Μύθο. Θεοί, ημίθεοι, ήρωες, νύμφες, μούσες συνθέτουν την Ελληνική μυθολογία που στηρίζει την παράδοση και τον πολιτισμό και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη φύση. Από το πλούτο της μυθολογίας, τον προθάλαμο της Ελληνικής ιστορίας, νέες διαστάσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και της ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς μπορούν να αξιοποιηθούν.

Άρτα και Πρέβεζα

Το τοπίο της Άρτας και της Πρέβεζας είναι πλούσιο σε μυθολογικά στοιχεία με γνωστούς και άγνωστους ήρωες να φωλιάζουν σε κάθε γωνιά τους. Περιηγηθείτε στην ηπειρώτικη επαρχία και γνωρίστε

τους αρχαίους και νεότερους ήρωες εποχών γεμάτων δράση, αγώνων και ταραχών. Ας ανακαλύψουμε την ιδιαίτερη ταυτότητα της περιοχής μέσα από μυθολογικές και αρχαιολογικές αναζητήσεις.

Ανακαλύψτε περισσότερα για

...τον Ηρακλή

Έχοντας αρπάξει τα Βόδια του Γηρυόνη, γιου του Ποσειδώνα, ο Ηρακλής επέστρεψε στην Αμβρακία, όπου η Ήρα τον εκδικήθηκε διασκορπίζοντας το κοπάδι. Ο Ηρακλής περισυνέλεξε το μεγαλύτερο μέρος των ζώων, έφτασε στις Μυκίνες και τα παρέδωσε στον Ευρυσθέα για θυσία στην Ήρα. Άλλες μυθολογικές πηγές αναφέρουν την Αμβρακία ως μήλον της έριδος μεταξύ Απόλλωνος, Αρτέμιδος και Ηρακλή. Οι τρεις τους έδωσαν μάχη σε τοποθεσία κοντά στα λουτρά του Ηρακλή στο Χανόπουλο, στην λεγόμενη Δρυοπίδα γη. Ο τοπικός ήρωας Κραγαλεύς ορίστηκε διαιτητής της μάχης και έδωσε την Αμβρακία στον Ηρακλή. Η οργή του Απόλλωνα τον μετέτρεψε σε βράχο που φαίνεται έως και σήμερα στην δυτική πλευρά του όρους Γκιλμπερίνα.

Θεοί, ημίθεοι, ήρωες, η φύση και το νόημα του σύμπαντος, συνθέτουν την ελληνική μυθολογία που στηρίζει την παράδοση και τον πολιτισμό και είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη φύση.

...με τον βράχο της Βάβως

Πέραν του Μύθου για την διαμάχη μεταξύ Απόλλωνα, Αρτέμιδας και Ηρακλή και την μεταμόρφωση του διαιτητή Κραγαλέα σε βράχο, νεότερες δοξασίες αποδίδουν τη δημιουργία του βράχου στην οργή του μήνα Μάρτη που απολίθωσε ηλικιωμένη βοσκή όταν τον χλεύασε.

Που: Ο βράχος της Βάβως, στην δυτική πλαγιά του όρους Γκιλμπερίνα υψώνεται 3μ πάνω στον δρόμο που από την αρχαιότητα ένωνε την Άρτα με το εσωτερικό της Ηπείρου.

Ο Ηρακλής πολεμάει με τον Γηρυόνη Αμφωρέας, 540 π.Χ., Μουσείο Λούβρου

... το Γεφύρι της Άρτας

Συμφασμένη με τοπικούς λαϊκούς μύθους και ισχυρά λαογραφικά στοιχεία η πιο διάσημη γέφυρα της Ελλάδας και ορόσημο της περιοχής. Έργο δύσκολο και θαυμαστό έχει εμπνεύσει επιστήμονες, καλλιτέχνες, ιστορικούς και λάτρεις των παραδόσεων ανά τον κόσμο. Γνωστό για την ιδιαίτερη αρχιτεκτονική του τόσο στην Ελλάδα όσο και στα Βαλκάνια και την Ευρώπη, το γεφύρι έχει αποτελέσει επίκεντρο θεατρικών έργων, όπερας και ποίησης. Χαρακτηριστικό δείγμα της μακραίωνης παράδοσης της Ελλάδας αλλά και των Βαλκανίων που θέλει τα θεμέλια ενός μεγάλου έργου να στεριώνουν μόνο μετά από ανθρώπινη θυσία.

Που: στην είσοδο της πόλης της Άρτας στον ποταμό Άραθο.

... τον Αχέροντα, τον Οδυσσέα, τον Ασκάλαφο, τον Ορφέα και την Ευρυδίκη και τους Αργοναύτες

Ο Αχέρων ήταν γιος του Ήλιου και της Γαίας (Γης). Το νερό του ήταν καθαρό και πόσιμο, αλλά ο Δίας το μετέτρεψε κατά την Τιτανομαχία σε θολό και βρώμικο, ως εκδίκηση για την βοήθεια που πρόσφερε ο Αχέρωντας στους Τιτάνες προμηθεύοντάς τους νερό. Ο Δίας τον καταδίκασε επίσης να διατρέχει τον Άδη, μαζί με τον Κωκκυτό και τον Πυριφλεγέθοντα. Η δοξασία ότι στην περιοχή των τριών ποταμών βρισκόταν η είσοδος για τον Άδη οφείλεται στην αγριότητα του τοπίου και ειδικά της χαράδρας του Αχέροντα, η οποία δεν ήταν προσπελάσιμη, καθώς και στις αναθυμιάσεις της ελώδους περιοχής της Αχερουσίας λίμνης.

Λαϊκές δοξασίες

Στον ποταμό ζούσε ένας δράκος ο οποίος φαρμάκωσε τα νερά, ώστε να πεθαίνει όποιος δροσιζόταν σε αυτά. Για να εξευμενιστεί ζητούσε κάθε χρόνο για τροφή από τους κατοίκους της περιοχής μια κόρη. Ο δράκος εξοντώθηκε από τον Άγιο Δονάτο και το νερό ξανάγινε πόσιμο, οπότε και ο κοντινός οικισμός ονομάστηκε Γλυκή. Η ονομασία του Αγίου σχετίζεται ετυμολογικά με την υποχθόνια αρχαία θεότητα Αϊδωνέα (Αϊδονεύς, Αϊδονάτος, Άγιος Δονάτος).

Που: στο χωριό Αμμουδιά

Ασκάλαφος

Ο Αχέρων μαζί με τη νύμφη Όρφη ή Γόργυρα, απέκτησε τον Ασκάλαφο. Όταν ο Δίας υποσχέθηκε στη Δήμητρα ότι η κόρη της η Περσεφόνη θα μπορούσε να επιστρέψει στον πάνω κόσμο με την προϋπόθεση ότι δεν είχε φάει τίποτα κατά την προσωρινή διαμονή της στο βασίλειο του Άδη, ο Ασκάλαφος του αποκάλυψε ότι η νεαρή Περσεφόνη είχε δοκιμάσει σπόρους από ρόδι. Τότε η Δήμητρα τον μεταμόρφωσε σε κουκουβάγια. Μια άλλη εκδοχή του μύθου αναφέρει ότι η Δήμητρα τον τιμώρησε ρίχνοντας πάνω του μια βαριά πέτρα. Όταν ο Ηρακλής κατέβηκε στον Άδη, μετακίνησε την πέτρα και τότε η Δήμητρα μεταμόρφωσε τον Ασκάλαφο σε κουκουβάγια.

Οδυσσέας

Στις εκβολές του Αχέροντα, σύμφωνα με τον Οδυσσέα, φτάνει ο Οδυσσέας ακολουθώντας τη συμβουλή της μάγισσας Κίρκης, προκειμένου να πάει στο βασίλειο του Άδη και να ζητήσει χρησμό από τον μάντη Τειρεσία.

Αργοναύτες

Αρχαίες πηγές, όπως ο Ηρόδοτος και ο Απολλώνιος ο Ρόδιος, αναφέρουν ότι τον ποταμό Αχέροντα διέσχισαν και οι Αργοναύτες κατά την εκστρατεία τους.

Ορφέας και Ευρυδίκη

Ένα φίδι τσιμπά την Ευρυδίκη όταν παντρεύεται τον Ορφέα και πεθαίνει. Λυπημένος ο Ορφέας κατεβαίνει στον Άδη και πείθει τον Πλούτωνα και την Περσεφόνη να του επιστρέψουν την αγαπημένη του με τον όρο να μην γυρίσει να την κοιτάξει μέχρι να φτάσουν στη γη. Όμως ο Ορφέας δεν μπόρεσε να κρατηθεί. Καθώς πλησίαζαν προς την έξοδο, έστρεψε το βλέμμα προς την Ευρυδίκη και εκείνη έπεσε πίσω στον Άδη. Ο Ορφέας έμεινε για επτά ημέρες στις όχθες του Αχέροντα, θρηνώντας το χαμό της.

Η άφιξη του Οδυσσέα στον Άδη. Διακρίνονται προσωποποιημένοι ο Αχέρων, ο Πυριφλεγέθων και ο Κωκκυτός. Τοιχογραφία, Μέσα 1^{ου} αι., Biblioteca Apostolica Vaticana, Βατικανό

Μονοπάτια στους αιώνες: Μύθος και Αρχαιότητα

Αναρίθμητοι μύθοι και παραδόσεις γεννήθηκαν από την ελληνική φύση δίνοντας σάρκα και οστά στην ανάγκη του ανθρώπου να κατανοήσει καλύτερα το περιβάλλον και τις αξίες. Από το πλούτο της μυθολογίας, τον προθάλαμο της ιστορίας, νέες διαστάσεις αυξάνουν την ανάγκη για νέα και δημιουργικά πρότυπα στην κοινωνία. Οι αξίες του μύθου που διασώθηκαν μέσα στους αιώνες γίνονται όλο και πιο σύγχρονες. Ας τις ζήσουμε από πρώτο χέρι στους μυθολογικούς τόπους της Άρτας και της Πρέβεζας.

...του Κωκκυτό...

Κατά τη μυθολογική παράδοση ο ποταμός Κωκκυτός διέσχιζε μαζί με τον Αχέροντα και το Πυριφλεγέθοντα το βασίλειο του Άδη. Ο Κωκκυτός, γιος της Στυγός, της μεγαλύτερης από τις Ωκεανίδες, σχηματίστηκε από τα δάκρυα των συγγενών των νεκρών που έπαιρνε ο χάροντας και οδηγούσε με τη βάρκα του μέσω της Αχερουσίας λίμνης στον Κάτω Κόσμο. Τα νερά του φύσκωναν από τα δάκρυα των νεκρών.

...και τη Μηλιωή...

Σύμφωνα με τους Ορφικούς Ύμνους, στις εκβολές του Κωκκυτού, η Περσεφόνη ενώνεται με τον πατέρα της Δία και αποκτά την Μηλιωή, καταχθόνια θεότητα του Άδη που τριγυρνά τη νύχτα σπέρνοντας το φόβο στους ζωντανούς.

...την Στύγα και το ομώνυμο Βάραθρο

Η Στύγα, κόρη του Ωκεανού και της Τηθύος ή κόρη του Ερέβους και της Νυκτός, απέκτησε με τον Δία την Περσεφόνη και με τον Πάλλαντα, τη Νίκη, τον Ζήλο, το Κράτος, την Βία και την Σκύλλα. Κατοικούσε μακριά από τους άλλους θεούς, στη βαθειά σκοτεινιά του Άδη. Ανέβηκε στον Όλυμπο μόνο όταν έσπευσε μαζί με τα παιδιά της να βοηθήσει τον Δία στην μάχη του εναντίον των Τιτάνων. Όταν αυτός τελικά επικράτησε, ανταμείβοντάς την, όρισε να δίνουν πλέον οι θεοί όρκο στο ιερό της όνομα και προσκάλεσε τα παιδιά της να έρθουν να ζήσουν για πάντα μαζί του στο Όλυμπο. Το Κράτος και η Βία θα γίνουν έκτοτε μόνιμοι παραστάτες του, σκληροί εκτελεστές των δυναστικών του αποφάσεων. Η Στύγα αποτέλεσε και ένα από τα μεγάλα ποτάμια του κάτω κόσμου. Στα νερά της Στυγός λέγεται από τον Ρωμαίο Στάτιο ότι βούτηξε η Θέτιδα τον νεογέννητο **Αχιλλέα** για να τον κάνει άτρωτο.

Που: Το βάραθρο της Στυγός αποτελεί ένα κρυφό αξιοθέατο των απομακρυσμένων ορεινών χωριών του Φαναρίου

... το Νεκρομαντείο του Αχέροντα και την Εφύρα

Στη συμβολή των ποταμών Αχέροντα και Κωκκυτού στην περιοχή της Εφύρας, εκεί όπου στην αρχαιότητα οι δυο ποταμοί σχημάτιζαν την Αχερουσία λίμνη βρίσκεται το νεκρομαντείο, μοναδικό στο Μεσογειακό χώρο. Εδώ οι αρχαίοι τοποθετούσαν τις πύλες του Άδη και στο ιερό του νεκρομαντείου κατέφευγαν με προσφορές σπονδών στους νεκρούς για να επικοινωνήσουν με τις ψυχές τους. Στον περιβάλλοντα χώρο υπήρχε το ιερό άλσος της Περσεφόνης.

Οι Ψυχές του Αχέροντα
Πίνακας του Adolf Hirtmy-Hirschl, 1898
Πινακοθήκη της Αυστρίας

Ο Αχιλλέας εμβαπτίζεται στα νερά της Στύγας
Αργυρό πινάκιο, 350 μ.Χ.
Kaiseraugst, Augst Museum

Αεροφωτογραφία Νεκρομαντείου Αχέροντα
© Υ.ΠΑΙ.Θ.Π.Α. - Γενική Γραμματεία Πολιτισμού

ΠΑΑ 2007-2013

Υ.Π.Α.Α.Τ.

ΕΤΑΝΑΜ ΑΕ ΟΤΑ

LEADER

ΔΙΕΘΝΗΣ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΒΙΟΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Το παρόν συγχρηματοδοτήθηκε από το τοπικό πρόγραμμα Προσέγγιση Leader Νότιας Ηπείρου

Τιμ. Βάσσου 10, Αθήνα 11521,
τηλ. 210-6432419
bios@otenet.gr, www.biopolitics.gr